

Naujų žinių apie autizmą galime įgyti dalyvaudami gimtadienio šventėje: pažinkime, kad padėtume (edukacinis trumpametražis filmas)

Lietuvos autizmo asociacija „Lietaus vaikai“ kartu su Šiaulių universiteto Specialiosios pedagogikos katedra pristato edukacinį trumpametražį filmą apie vaikų autizmo požymius „Gimtadienio šventė“.

Filmo tikslas - padėti su vaikais dirbantiems profesionalams atpažinti autizmo požymius, kurie skirtingai pasireiškia skirtingiems vaikams.

Filmas „Gimtadienio šventė“ pagrįstas Kardifo universiteto (Cardiff University, Jungtinė Karalystė) mokslininkų tyrimais ir buvo sukurtas kaip pagalbinė priemonė specialistams, dirbantiems švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinėse tarnybose, siekiant padėti jiems atpažinti autizmo požymius ir, prireikus, nukreipti vaikus išsamesnei konsultacijai. Po palankių filmo žiūrovų vertinimo nuspręsta filmą demonstruoti ir platesnei auditorijai. Šiam filmui žiūrėti nereikia jokių išankstinių žinių ar pasiruošimo.

„Gimtadienio šventės“ garso takelis įrašytas jau šešiomis kalbomis: angliškai, velsietišškai, ispaniškai, itališkai, latviškai ir lietuviškai.

Filmas apibūdina trijų vaikų, dalyvaujančių gimtadienio vakarėlyje, autizmo spektro sutrikimo (ASS) požymius. Filme matome, kaip skirtingai požymiai gali pasireikšti skirtingiems vaikams, ir kaip kartais sunku tuos požymius pastebėti.

Autizmas apima sunkumus, patiriamus keliose svarbiausiose srityse: socialinėje sąveikoje ir žodinėje komunikacijoje, gestuose ir neverbalinėje komunikacijoje bei vaizduotėje. Vaikams su ASS sutrikimu būdingas siauras interesų ratas, rutinos ir pasikartojantis elgesys, o taip pat neįprastas atsakas į sensorinius dirgiklius.

Vienas šių požymių niekada nereiškia, kad vaikas turi autizmo spektro sutrikimą. Kai kurie filme minimi elgesio bruožai pasireiškia visiems vaikams. Tik atidžiai stebėdamas, analizuodamas ir vertindamas profesionalas – o dar geriau – specialistų komanda – sprendžia, ar šie **pasikartojantys bruožai ir elgesio ypatybių rinkinys gali kartu pasireikšdami rodyti autizmą**.

„Norime pabrėžti, kad filmo sumanytojai ir autoriai, britų mokslininkai, pristatydami autizmo požymius, įvardina juos kaip skirtingumą, kitoniškumą, o ne kaip trūkumą ar stygių. Filmo pabaigoje išgirstame mums vis dar naujai nuskambančią frazę: „Autizmas neturėtų būti vertinamas kaip problema - svarbu gerbti ir suvokti elgesio skirtumus ir pripažinti teigiamus autizmo aspektus“. Taigi, kviečiama pažinti konkretų vaiką – ir rasti tinkamiausius metodus ir būdus, kurie padėtų jam mokytis efektyviau bendrauti, įveikti galimus sunkumus, su kuriais susiduria jis pats ir jo aplinkos žmonės. Mūsų organizacijos siekis - kad būtent toks požiūris į autizmą įsivyrėtų ir Lietuvoje.“ – pabrėžia Kristina Radžvilaitė, LAA „Lietaus vaikai“ valdybos narė.

„Mums tėvams, žiūrint šį filmą, kyla daug emocijų. Dalis vaikų, turinčių autizmą, dėl patiriamų sunkumų net negalėtų dalyvauti tokioje šventėje. Jie niekada nėra buvę pakviesti į gimtadienį - neturi draugų, jų keistas elgesys kitiems būtų nepriimtinas, – pastebi projekto kuratorė Valdona Judickaitė-Žukovskė. – Tačiau kiekvienas vaikas, net ir turėdamas skirtingumą ir poreikių, gali džiaugtis buvimu kartu – o mums, suaugusiems, svarbu atpažinti ar ir kokios pagalbos vaikui reikia: galbūt vienam tai bus paskatinimas dalyvauti grupės žaidime, kitam – taisyklių priminimas, o trečiajam – tas ypatingos formos sumuštinis, kurį tikrai galime sutepti iš anksto!“

Šiaulių universiteto Specialiosios pedagogikos katedros doc. dr. R. Geležinienė pabrėžia, kad filmas suteikia galimybę susipažinti ir giliau pažinti vaikus, turinčius autizmo spektro sutrikimą, bendrauti su jais ir kartu kurti įgalinančias aplinkas kasdieninėje veikloje.

Filmą pamatysite, paspaudę žemiau esančią nuorodą. Prašome kartu atsakyti į kelis anketos klausimus!

<https://www.apklausk.lt/s/5bcb3c6a29bd1>

Jei turite klausimų apie autizmo spektro sutrikimą, daugiau informacijos rasite LAA „Lietaus vaikai“ svetainėje:

<http://lietausvaikai.lt/itariate-autizma-kur-kreiptis/>

Projekto kūrėjai:

Projektą finansavo Jungtinės Karalystės Ekonomikos ir socialinių tyrimų taryba (Economic and Social Research Council) bei Velso vyriausybė.

Filmo scenarijų parašė ir prodiusavo projekto komanda iš Jungtinės Karalystės: Sue Leekam, Catherine Jones, Johanna Manikiza, Sarah Carrington ir Judith Gould.

Projekto partneriai Lietuvoje: akademinis partneris doc. dr. Renata Geležinienė, Šiaulių universiteto Specialiosios pedagogikos katedra. Labdaros partneris: Kristina Radžvilaitė ir Valdonas Judickaitė-Žukovskė, Lietuvos autizmo asociacija „Lietaus vaikai“.

Dėkojame:

Sarah Bunce, Nicky Hall, Suzie Tyack, Sarah Barrett ir Sue Sheppard už pagalbą kuriant scenarijų anglų kalba;

Tomui Eicher Lorka, Ingridai Černiauskienei, Sigitai Bertulienei už pagalbą rengiant lietuvišką vertimą;

Vertėjai: Wolfestone. Ypač dėkojame už papildomą vertimą Karolinai Suliokienei, "Reflectie Source Translations Ltd".

Įgarsinimas lietuviškai: Tauras Jucys ir Raimonda Žilinskaitė (JK)

Kontaktai:

doc. dr. Renata Geležinienė, ŠU Specialiosios pedagogikos katedros docentė

Tel. +37068685708

renata.geleziniene@su.lt

Kristina Radžvilaitė, Lietuvos autizmo asociacija „Lietaus vaikai“ valdybos narė

Tel. +3765520303 info@lietausvaikai.lt

www.lietausvaikai.lt

Žiūrėkite „Gimtadienio šventė“ šešiomis kalbomis: angliškai, velsietišškai, ispaniškai, itališkai, latviškai ir lietuviškai: <https://www.asdinfowales.co.uk/european-versions>